

Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych. Uwagi praktyczne 4 (odcinek 8/2011)

Wymaz z oka i worka spojówkowego

Jałowym wacikiem (osobnym dla każdego oka) należy w sposób delikatny pobrać wydzielinę lub treść ropną. Materiał należy pobierać przeciągając wymazówką od zewnętrznej do wewnętrznej strony oka. Materiału z oka i worka spojówkowego nie należy pobierać w ciągu 4 godzin po wprowadzeniu do niego środków o działaniu przeciwbakteryjnym.

Wymaz ze zmian skórnych

Wymazy z powierzchni ran i owrzodzeń, odleżyn i innych miejsc zmienionych chorobowo należy pobierać przy pomocy wymazówki zwilżonej jałowym roztworem soli fizjologicznej. Wymazy należy pobierać z pogranicza i centralnej części zmiany. Materiały ze zmian rozległych oraz ropni wymagających nacięcia lub nakłucia powinny być pobierane przez lekarza w odpowiednio przystosowanym gabinecie zabiegowym.

Wymaz z cewki moczowej

Należy oczyścić ujście cewki moczowej przy pomocy jałowej wymazówki zwilżonej solą fizjologiczną, a następnie wymazówkę wyrzucić. Drugą jałową wymazówkę należy umieścić w cewce moczowej na głębokość około 2-3 cm. Delikatnymi ruchami obrotowymi pobiera się materiał z wnętrza cewki. W przypadku pobierania wymazów u mężczyzn należy zastosować odpowiednio cienką wymazówkę.

Wymaz z pochwy i kanału szyjki macicy

Wymazy pobiera się przy zastosowaniu wziernika typu Cusco. Wziernik przed użyciem można zwilżyć ciepłą jałową wodą. Nie należy natomiast używać antyseptyków i kremów do badania ginekologicznego. Po założeniu wziernika usunąć czop śluzowy przy pomocy jałowej wymazówki. Wymazówkę wyrzucić. Drugą jałową wymazówką pobrać materiał z przedsionka pochwy lub kanału szyjki macicy. Należy pamiętać, że pobierając materiał z kanału szyjki macicy należy obracać wymazówką przez co najmniej 10 sekund.

Wymaz z kanału szyjki macicy w kierunku antygeny *Chlamydia trachomatis*

Wymazy pobiera się przy zastosowaniu wziernika typu Cusco. Wziernik przed użyciem można zwilżyć ciepłą jałową wodą. Nie należy natomiast używać antyseptyków i kremów do badania ginekologicznego. Jałową wymazówkę należy wprowadzić do kanału szyjki macicy, po czym przesunąć przez obszar przejścia nabłonka płaskiego w nabłonek walcowaty, aż większa część wacika nie będzie widoczna. Wacik obrócić o 360°, lekko go przy tym dociskając, pozostawić na 15 sekund, po czym wyjąć.

Wymaz z cewki moczowej w kierunku antygeny *Chlamydia trachomatis*

Ponieważ podczas mikcji komórki nabłonkowe (potencjalnie zawierające komórki Chlamydia) zostają usunięte z cewki, zaleca się pacjentowi nie oddawać moczu przez godzinę przed pobraniem materiału. Jałową wymazówkę delikatnymi ruchami obrotowymi należy umieścić w cewce moczowej na głębokość około 2 cm. Obracając

delikatnie o 360° w jednym kierunku należy pobrać materiał z wnętrza cewki. Wymazówkę należy umieścić w jałowej probówce. U mężczyzn należy zastosować odpowiednio cienką wymazówkę – najlepiej z metalowym aplikatorem. Zestawy do pobierania materiału zawierające wymazówki dostępne są w laboratorium.

Wymaz z cewki moczowej w kierunku *Mycoplasma/Ureaplasma*

Materiał w kierunku Mycoplasma i Ureaplasma pobiera się przy pomocy specjalnych wymazówek z tworzywa sztucznego z plastikowym trzonkiem. Zestawy do pobierania materiału zawierające wymazówki oraz specjalne podłoża dostępne są w laboratorium. U kobiet materiałem do badań jest wymaz z cewki moczowej i/lub wymaz z kanału szyjki macicy, u mężczyzn - wymaz z cewki moczowej. Ponieważ podczas mikcji komórki nabłonkowe (potencjalnie zawierające komórki Mycoplasma i Ureaplasma) zostają usunięte z cewki zaleca się pacjentom nie oddawać moczu przez godzinę przed pobraniem materiału. Wymazy z kanału szyjki macicy i cewki moczowej pobiera się według ogólnie przyjętych zasad. Po pobraniu materiału wymazówkę należy natychmiast umieścić w specjalnym podłożu i jak najszybciej dostarczyć do laboratorium.

Wymaz z odbytu

Przed pobraniem materiału należy zwilżyć wymazówkę jałową solą fizjologiczną. Wymazówkę należy wprowadzić głęboko poza zwieracz odbytu na głębokość około 4 – 5 cm i pocierając o ścianki odbytnicy pobrać materiał.

ZAPAMIĘTAJ !

Niezależnie od rodzaju materiału probówka zawierająca wymaz powinna być szczelnie zamknięta i odpowiednio podpisana (nazwisko i imię pacjenta, data urodzenia, rodzaj materiału i miejsce pobrania). Dane te powinny być zgodne z danymi zawartymi na skierowaniu. Informacja o podawanych antybiotykach powinna znaleźć się na skierowaniu.

PYTANIE KONKURSOWE (do artykułu 7/2011)

Na co należy szczególnie uważać podczas pobierania wymazu z gardła?

Odpowiedzi należy udzielić za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie: www.invicta.pl/konkurs/

Zwycięzcą konkursu z odcinka 6/2011 została
Pani Anna Morawska

Materiał przygotowany przez:

Eksperckie Laboratoria Medyczne INVICTA
Odcinek dostępny na www.pzpoz.pl oraz www.invicta.pl